

In the context of the specifics of musical culture, one can talk about immersiveness in several aspects: in the aspect of immersive sound, the means of creation of which are immersive technologies (virtual, augmented and mixed reality) and in the aspect of immersive sound, which is achieved due to the appropriate manner of performance. Despite the obvious difference, their goal is to create a direct transfer of experience and immerse the listener in a unique musical space.

In our opinion, the use of immersive approaches and technologies in modern music performance opens up huge opportunities for the evolution of artistic and creative practice and socio-cultural activities of professional performers, as well as the popularization of classical music among representatives of the younger generation.

Key words: immersiveness, music, sound, musical culture, immersive technologies, immersion, environment.

Надійшла до редакції 12.04.2023 р.

УДК 7.079:780.8:780.614.131(477) «XIX/XX»

ФЕСТИВАЛЬНО-КОНКУРСНИЙ РУХ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ГІТАРНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ КІНЦЯ XX – ПОЧАТКУ XXI СТ.

Бурлаченко Богдан Андрійович – аспірант, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника», м. Івано-Франківськ
<https://orcid.org/0000-0003-2194-584X>
DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi45.646>
bohdan.burlachenko.20@pnu.edu.ua

Фабрика-Процька Ольга – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника», м. Івано-Франківськ
<https://orcid.org/0000-0001-5188-1491>
olga.fabryka-protska@pnu.edu.ua

Розглянуто гітарний фестивально-конкурсний рух кінця XX – початку XXI ст. та вплив зарубіжного досвіду на розвиток таких концертних форматів в Україні. Здійснено огляд міжнародних та всеукраїнських імпрез, форматів проведення. Окреслено значимість таких заходів для розвитку культурної спадщини держави. Висвітлено сучасний стан фестивально-конкурсного руху в Україні, зважаючи на складне сьогодення. Зазначено, що відбувається процес зміни формату проведення заходів. Висвітлено сучасні тенденції розвитку гітарної практики (дистанційний характер фестивалів та конкурсів та ін.). Подано інформацію про внесок вітчизняних митців. Доведено, що фестивально-конкурсний рух допомагає у вирішенні проблем міжкультурного спілкування, обміну досвідом, акцентуючи увагу на збереженні духовних цінностей.

Ключові слова: гітара, конкурс, дистанційна форма, фестиваль, гітарне мистецтво.

Актуальність дослідження. На зламі тисячоліття формується нова картина світу, зумовлена всесвітньо-економічною кризою та сучасними умовами глобалізації. Розвиток техногенного суспільства, технологій і всесвітніх комунікаційних систем, впливають на людей, їхній розвиток, мислення, а також на взаємодію з навколишнім середовищем та один з одним. Сьогодні все більше глобальне переважає над людським, національним та творчим.

Сучасний культурно-мистецький простір України характеризується бурхливим розвитком фестивально-конкурсного руху. Музичні фестивалі та конкурси стають місцем об'єднання людей різних професій та сфер діяльності, територією обміну досвідом, збереження та відтворення кращих традицій країни, стимулом розвитку музичної виконавської освіти. Варто зазначити, що за нинішніх умов фестивальний рух вирішує низку проблем, зокрема таких, як міжкультурне спілкування, організація дозвілля молоді, підтримка духовних цінностей тощо.

Невід'ємними явищами в сучасному культурно-мистецькому середовищі України та інших країн світу є музичні фестивалі та конкурси гітарного мистецтва. Виняткового розвитку вітчизняний гітарний фестивально-конкурсний рух набув протягом XX – початку XXI ст. Сьогодні виділяють чималу кількість фестивалів та конкурсів за різними видами й масштабами: дитячі, учнівські, юнацькі, професійні, районні, всеукраїнські та міжнародні. Музичні конкурси гітарного спрямування стали стандартною педагогічною практикою. Різноманітні школи, консерваторії, громадські організації, державні заклади організовують фестивалі та конкурси з метою демонстрування культури через музичну й художню досконалість гітаристів.

При дослідженні даної тематики постають певні труднощі. Перш за все, існує велика кількість гітарних фестивалів та конкурсів, не ведеться документальний облік усіх заходів, що, в свою чергу, додає складнощів у пошуку інформації, тому часто першоджерелом є засоби масової інформації. Окрім

вищезазначених факторів, складність дослідження полягає у відносній новизні такого явища як гітарні фестивалі та конкурси. Проте актуальність даної теми не викликає сумнівів, оскільки у зв'язку з зростанням загально-соціальної зацікавленості та надання особливого значення фестивально-конкурсному руху у розвитку гітарного мистецтва України, виникає необхідність в його науковому дослідженні, визначенні тенденцій розвитку та актуалізації наявних наукових даних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання гітарного фестивально-конкурсного руху в сучасній Україні підіймалось неодноразово. Змістовні й детальні дослідження на цю тематику, культурологічних і економічних аспектів фестивального руху, розвитку гітарного мистецтва здійснили С. Гриненко, К. Чеченя, О. Сергієнко, М. Проскуріна, І. Бермес та ін. Проте залишається чимало питань, що потребують глибшого опрацювання.

Мета статті полягає у комплексному висвітленні особливостей фестивально-конкурсного руху гітарного мистецтва України кінця XX – початку XXI ст.

Виклад основного матеріалу. Безперечно, музичні фестивалі та конкурси виникли як результат накопичення художнього і музичного досвіду, що формує культурну ідентичність країни.

Окремі дослідники зародження музичних змагань пов'язують із ритуально-обрядовою діяльністю людства. Зокрема, Ю. Юцевич у праці «Музика. Словнику-довіднику» (2009 р.) зазначає, що: «<...> Конкурси музичні (від лат. concurs – зустріч, зібрання) – змагання музикантів за задалегідь оголошеними умовами, започатковані в Давній Греції» [7].

Вагоме місце у сучасному соціокультурному просторі України посідає гітарний фестивально-конкурсний рух, який щоденно сприяє розвитку музичного мистецтва. З еволюцією вітчизняного мистецько-культурного життя виникла чимала кількість гітарних фестивалів та конкурсів різних музичних напрямів, метою яких є популяризація гітари як народного, академічного та концертного інструменту. Окрім цього, заходи такого формату сприяють збереженню і розвитку не лише гітарного музикування, а й музичного мистецтва України, стимулюють до професійної гітарної діяльності та творчої реалізації окремих виконавців, дозволяють гітаристам обмінюватись цінним досвідом, підвищити виконавську майстерність та розширити свій репертуар.

Одним із перших форумів такого спрямування став Міжнародний фестиваль гітарної музики «Київ», започаткований 2004 р. за ініціативи соліста Національної філармонії України А. Остапенка. Варто зазначити, що у 2007 р. під час проведення фестивалю створено Міжнародний конкурс гітаристів, що проводиться кожні два роки. Серед його особливостей – проведення майстер-класів українських та приїжджих виконавців, де музиканти обмінювались безцінним професійним досвідом; у рамках фестивальних днів відбувалися концерти відомих виконавців (наприклад, Ю. Ніємінена (Фінляндія) та К. Маркіоне (Італія), а також лауреатів міжнародних конкурсів гітаристів – О. Бойка, А. Остапенка, О. Кулика та ін.) [4].

Загалом відбулось 18 фестивалів гітарної музики «Київ», проте у 2022 р. через російсько-українську повномасштабну війну імпрезу проведено без участі зарубіжних гостей.

У 2004 р. Одеською НМА ім. А. Нежданової у співпраці з Міністерством культури та інформаційної політики України, Управлінням культури та туризму Одеської обласної адміністрації проведено I Міжнародний молодіжний Фестиваль класичної гітари «Guitar Spring Fest», що проводився у подальшому кожні два роки. У рамках III фестивалю (2008 р.) відбувся I Міжнародний конкурс гітарного виконавства в ансамблі «Гітара+», в якому брали участь відомі виконавці з України, Німеччини, Білорусі, Польщі, Сербії.

Ще один цікавий мистецький захід започатковано у Миргороді Полтавської обл., де у 2013 р. проведено вперше Фестиваль гітарного мистецтва «МИРГРАД». Його організаторами є Миргородська дитяча музична школа ім. А. Коломійця, Миргородська міська рада та відділ культури міської ради. Це – камерний фестиваль, що проводиться кожного року влітку та об'єднує поціновувачів гітарного мистецтва, творчих людей не лише з України, а й близького та далекого зарубіжжя. Програма фестивалю досить різноманітна та складається з тематичних творчих вечорів композиторів, презентацій майстрових гітар, обміну досвідом між учасниками та вчителями класу гітари, виступів почесних гостей. У рамках заходу проходить виставка художніх робіт на музичні теми.

2018 р. у Києві Асоціація гітаристів Національної музичної спілки України вперше провела Міжнародний конкурс композиторів «КомпоГітар»-2018. Мета цього конкурсу – зберігати та популяризувати українську музичну спадщину, підтримувати нових авторів гітарної музики. Конкурсантами першого конкурсу були вихідці з України, Канади, Угорщини та Білорусі. Представлене міжнародне журі сформоване з відомих композиторів, музикознавців та гітаристів із Греції, України, Сербії та Білорусі. За час проведення конкурсів на посадах журі встигли побувати такі діячі гітарного мистецтва як У. Дойчинович (Сербія), Є. Фампас (Греція), Ф. Бернат (Угорщина), В. Доценко та А. Бойко

(Україна). Періодичність проведення конкурсу – раз на два роки. Імпреза складалася з двох турів, вибіркового та основного; теми ж змінювались від актуальних потреб виконавців та педагогів. II Міжнародний конкурс композиторів «КомпоГітар» мав тематику «Твори для гітари в танцювальних ритмах», третій – «Етюди».

Ще один Міжнародний конкурс виконавців на класичній гітарі, а саме «Kharkiv guitar competation» започатковано та проведено на базі Харківського національного університету мистецтв ім. І. Котляревського. Вперше конкурс проведено у 2022 р., членами журі були видатні українські та міжнародні музиканти – М. Ескарпа (Іспанія), В. Доценко, К. Чеченя, М. Топчій (Україна), Ф. Бернат (Угорщина), І. Кордюк (Німеччина).

Метою конкурсу є популяризація кращих зразків класичного та сучасного репертуару гітаристів, створення професійної платформи для підтримки творчої молоді й підвищення її професійної виконавської майстерності, сприяння творчій співпраці мистецьких навчальних закладів України і світу.

У м. Кривий-Ріг проводиться Всеукраїнський конкурс виконавців на класичній гітарі «Гітар-Classic». Мета цієї імпрези – популяризація української класичної музики, виявлення обдарованих виконавців, сприяння їх розвитку та професійному зростанню. В рамках конкурсу проводяться майстер-класи від членів журі, конкурсні прослуховування, а також гала концерт лауреатів.

Всеукраїнський конкурс виконавців на класичній гітарі проводиться з цією ж метою, а також для розповсюдження досягнень у галузі музичної педагогіки та виконавства. До участі у конкурсі запрошуються учні мистецьких шкіл (старші класи), студенти мистецьких навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, однорідні ансамблі гітаристів.

У березні 2021 р. проведено I всеукраїнський конкурс виконавців на класичній гітарі учнів дитячих мистецьких шкіл «Одеська гітарна хвиля». «Метою конкурсу є сприяння популяризації та розвитку гітарного мистецтва, виявлення молодих обдарованих виконавців, створення умов для їх професійного зростання та розвитку виконавської майстерності» [3].

У квітні 2022 р. на базі КЗПСО «Мистецька школа № 2 ім. О. Глазунова м. Одеси» проведено II всеукраїнський конкурс. Надалі конкурс проводитиметься один раз на два роки. Брати участь у конкурсі можуть діти різної вікової категорії, що поділені на три різні категорії (до 10 років, 11-13 років та 14-16 років).

Тривалий час в Україні спостерігалася тенденція до створення фестивалів та конкурсів, як двох окремих явищ, не пов'язаних між собою, проте мистецька спільнота йде в ногу з часом та переймає «європейський стандарт», що передбачає симбіоз цих двох заходів.

За підтримки Департаменту культури Київської міської державної адміністрації та Асоціації гітаристів НВМС у 2005 р. уперше в Києві проведено Міжнародний фестиваль-конкурс гітарного мистецтва «ГітАс», в якому мали змогу брати участь як юні, так і дорослі музиканти. Головна мета заходу – розвиток гітарного мистецтва в Україні: представлення зразкових творів світової класики, популяризація досягнень українських композиторів та виконавців; виявлення юних талановитих виконавців України, підвищення їхнього рівня майстерності, виховання у них любові до українського; обмін професійними здобутками між видатними гітаристами різних міжнародних виконавських шкіл. У березні 2023 р. проведено X Міжнародний конкурс гітарного мистецтва «ГітАс», проте у зв'язку з повномасштабною війною в Україні та воєнним станом захід проводився дистанційно за відеозаписами. Цьогорічний «ГітАс» об'єднав творчих особистостей з України: Києва, Харкова, Славутича, Вінниці, Дрогобича та ін. Сюрпризом для учасників стала промова на відкритті конкурсу відомого французького гітариста Жан Аві, який відмітив важливість виховання національної самосвідомості та підтримку один одного у не простий час [2].

У червні 2009 р. у Львові започатковано та вперше проведено фестиваль гітарної музики «Open Guitar Show», що відбувався щочетверга протягом одного місяця. Фестиваль проходив у вигляді конкурсу, у якому музиканти віком від 18 до 30 років із різних міст могли брати участь. Основною метою фестивалю-конкурсу стало збереження та примноження кращих традицій української гітарної музики, а також підтримка молодих виконавців-гітаристів. Родзинкою фестивалю були виступи зіркових гостей: співаки П. Табаков, О. Киричук, учасники гуртів ОтVinta, Тартак, Скрябін, кращі гітаристи України – С. Чантурія та С. Овсянников [2].

У грудні 2012 р. у Харкові проведено Міжнародний фестиваль гітарного мистецтва, присвячений ювілею В. Доценка, за ініціативи якого й проведено чимала кількість мистецьких заходів, пов'язаних із гітарою. Найяскравіші серед них: конкурс юних гітаристів ім. В. Петрова (2004 р.), фестиваль гітарної музики ім. В. Петрова (2008 р.), міжнародний конкурс гітаристів «Дніпровські Сузір'я» (2006 р.), видання першого в Україні гітарного журналу «Гітара.ua» (2008, 2011 рр.); започатковано першу в Україні конференцію, присвячену гітарному мистецтву (2008 р.), за його участю здійснився перший в Україні з'їзд гітарних майстрів (2010 р.).

Особливістю заходу став концерт «Прем'єри», програма якого складалася з різнохарактерних та складних творів, що вперше виконувалися в Харкові. Своїми виступами вражали такі виконавці, як А. Дудар, В. Доценко, О. Швець, Д. Бучко, І. Половинка, І. Кордюк і ін.

Однією з яскравих подій культурного життя Львівщини було проведення у 2017 р. I Всеукраїнського молодіжного фестивалю класичної гітари «Guitar Vik», який згодом отримав статус міжнародного. Організатором та засновником цього заходу став львівський гітарист та викладач Львівського музичного коледжу ім. С. Людкевича – П. Брюхін. Ідея та мета фестивалю – залучення до музикування молодих талановитих виконавців віком від 17 до 20 років. Саме «Guitar Vik» став платформою для творчого спілкування та обміну досвідом молодих гітаристів із різних куточків України [6].

Серед мистецьких проєктів, які відіграють важливу роль у процесі соціально-культурного розвитку Черкаської обл., своєю масштабністю вирізняється Всеукраїнський конкурс-фестиваль гітарного мистецтва «Fiesta». Вперше мистецький захід проведено у травні 2018 р. Конкурс-фестиваль проводиться з метою розвитку українського гітарного мистецтва, підтримки юних виконавців, покращення виконавського рівня музикантів через участь у майстер-класах, встановлення контактів і співпраці між колективами. 13-14 травня 2023 р. проведено V Всеукраїнський учнівський та студентський конкурс гітарного мистецтва «Fiesta» в очному та дистанційному форматі.

Ще одним неповторним видом гітарного фестивалю є фестиваль-ювілей. У 2012-2019 рр на базі Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки проводились гітарні фестивалі-ювілей. Метою даних заходів є вшанування видатних діячів класичної гітарної музики. Серед когорти «ювілярів» були В. Галілей, Л. де Нарваєс, Д. Доуленд, Ф. Корбета, Ф. Гран'яні, Ф. Моліно, В. Саренко, А. Лауро, Д. Дюарт та О. Іванов-Крамський. Виконували музичні твори були саме тієї епохи та того стилю, в якому творив той чи інший діяч. Загалом з 2012 по 2019 рр. включно відбулося 5 таких тематичних фестивалів-ювілей.

Перший фестиваль-ювілей присвячувався сторіччю від дня народження О. Іванова-Крамського. «У вечірньому концерті звучали найрізноманітніші композиції з його спадщини: це й маленькі нескладні твори для починаючих гітаристів...» [5], тоді як другий фестиваль-ювілей – 450-річчю від дня народження англійського лютняра й композитора Д. Доуленда. «Програма спеціально підготовленого до виступу в Дніпропетровську концертного історично-музичного представлення була сформована переважно з композицій ювіляра і його сучасників та митців співвітчизників» [5]. Третій фестиваль ювілейів класичної гітарної музики присвячений відразу декільком гітарним діячам, а саме творчості провідного іспанського віуеліста, відомого композитора та викладача Л. де Нарваєса, французького барочного гітариста Ф. Корбети, а також В. Саренка – відомого виконавця на семиструнній гітарі [5]. IV фестиваль ювілейів за традицією презентувався великим концертом. «Звучали твори Вінченцо Галілея і Томаса Кемпіона, Клаудіо Монтеверді та Філіппо Гран'яні, Енріке Гранадоса й Антоніо Лауро та, безумовно, Лауріндо Альмейди» [5]. Твори великих композиторів звучали у хронологічному порядку, завдяки цьому слухачі могли спостерігати розвиток європейської гітарної музики протягом майже 500 років. Серед цих творів звучали як поліфонічні твори, так і яскраві композиції представників джазової музики XX ст.

Видатними композиторами, музику яких представляли на V фестивалі ювілейі були «...відомі італійці-гітаристи Ф. Моліно (250 років від дня народження), знаний Ф. Карулі (250 років) та уславлений Л. Моцані (150 років від дня народження), а також український гітарист М. Соколовський (200 років) й англієць Дж. Дюарт (100 років від дня народження)». Програма даного фестивалю охоплювала музику для класичної гітари починаючи від XV ст. Яскравий концерт представлений музикою 18 композиторів [5].

Окрім вище згаданих фестивалів та конкурсів гітарного мистецтва, варто згадати: Міжнародний конкурс-фестиваль гітарного виконавства «Дніпровські сузір'я» (м. Київ), Міжнародний конкурс-фестиваль класичної гітари ім. М. Соколовського (м. Енергодар), Всеукраїнський відкритий фестиваль-конкурс виконавців на класичній гітарі «Гітаріада» (м. Острог), «Кришталеві струни» (м. Донецьк), Чернігів-Гітар-Фест та ін.

Висновки. Роль сучасних гітарних фестивалів та конкурсів полягає у відродженні культурних і духовних досягнень минулого й сьогодення. Культурно-мистецький простір України в цей період характеризувався бурхливим розвитком фестиваль-конкурсного руху. Музичні фестивалі та конкурси стають платформою, де люди мистецтва мають змогу об'єднатись для обміну досвідом, стимулом для досягнення нових вершин та самовдосконалення, місцем де відбувається відтворення та збереження традиції нашої держави. Конкурсно-фестивальний рух допомагає у вирішенні проблем міжкультурного спілкування та обміну досвідом, організації заходів для правильного виховання молоді, акцентує увагу на збереженні духовних цінностей.

Таким чином, в останні два десятиліття в Україні фестивально-конкурсний рух гітарного мистецтва стрімко розвивався, творчість українських виконавців та композиторів приваблювала митців з усього світу. Проте пандемія COVID-19 та повномасштабна російсько-українська війна зменшила темпи розвитку не лише фестивально-конкурсного руху України, а інструментального, зокрема гітарного, виконавства загалом. У період складного сьогодення чимало імпрез різних мистецьких напрямів відбуваються в онлайн-форматі.

Перспектива подальших досліджень теми пов'язана з дослідженням гітарного фестивально-конкурсного руху в Україні, його популяризації задля збереження та примноження культурної спадщини країни, введенням нової інформації до наукового обігу.

Список літератури

1. Zaxid.net. У першому фестивалі гітарної музики у Львові візьмуть участь 38 конкурсантів. *Zaxid.net*. URL: https://zaxid.net/u_pershomu_festivali_gitarnoyi_muziki_u_lvovi_vizmut_uchast_38_konkursantiv_n1079679
2. Вахрамєєва Р. Запрошує «ГітАс». *Музика*. 2005. № 3. С. 7.
3. Одеська гітарна хвиля. КЗПСО «Мистецька школа № 2 ім. О. К. Глазунова м. Одеси». URL: http://muzik2glazunova.od.ua/konkurs/?fbclid=IwAR27407UIR8sTGeh2KJONod2Ga_G5t26Jog5eDt_KQxrXrvCIXQQIXW5UzU.
4. Остапенко [Горячев О. А. Остапенко: Головне для гітариста – завжди бути відкритим. *Веч. Київ*. 2007, 7 груд.
5. Радзецький Ю. В. Фестивалі ювілеїв у Дніпрі (класична гітара). *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. 2019. Т. 16. С. 177–185.
6. Тетяна Фішер, *Zbruch*, URL <https://zbruc.eu/node/66020>.
7. Юцевич Ю. Є. *Музика. Словник-довідник*. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2009. 352 с.

References

1. Zaxid.net. The first festival of guitar music in Lviv will be attended by 38 contestants. *ZAXID.NET*. URL: https://zaxid.net/u_pershomu_festivali_gitarnoyi_muziki_u_lvovi_vizmut_uchast_38_konkursantiv_n1079679.
2. Vakhrameeva R. Invites «GitAs». *Music*. 2005. № 3. С. 7.
3. Odesa guitar wave. KZPSO «Art School #2 named after O.K. Glazunov in Odesa». O. K. Glazunov of Odesa». URL: http://muzik2glazunova.od.ua/konkurs/?fbclid=IwAR27407UIR8sTGeh2KJONod2Ga_G5t26Jog5eDt_KQxrXrvCIXQQIXW5UzU.
4. Ostapenko [Goryachev O. A. Ostapenko: The main thing for a guitarist is to always be open. *Evening*. Kyiv. 2007, December 7.
5. Radzetskyi Y. V. FESTIVALS OF ANNIVERSARIES IN DNIPR (classical guitar). *Musicological thought of Dnipropetrovsk region*. 2019. Т. 16. С. 177–185.
6. Tatiana Fisher, *Zbruch*, URL <https://zbruc.eu/node/66020>.
7. Yutsevych Y. E. *Music. Dictionary and reference book*. 2nd edition, revised and supplemented. Ternopil: Uchytelna Knyha – Bogdan, 2009. 352 с.

UDC 7.079:780.8:780.614.131(477) «XIX/XX»

THE FESTIVAL AND COMPETITION MOVEMENT AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF GUITAR CULTURE IN UKRAINE IN THE LATE TWENTIETH AND EARLY TWENTY-FIRST CENTURIES

Burlachenko Bogdan – PhD student, D. student at the Vasyl Stefanyk Precarpathian Scientific Institute of the Carpathian State University, Lviv. Ivano-Frankivsk, Ukraine

Fabryka-Prottska Olga – Doctor of Arts, Professor, Professor of the Department of Ukrainian Music and Folk Instrumental Art, Educational and Research Institute of Art, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk

The article examines the guitar festival-competition movement of the late 20 th and early 21 st centuries and the influence of foreign experience on the development of such concert formats in Ukraine. An overview of international and all-Ukrainian events and formats was carried out. The significance of such measures for the development of the cultural heritage of our state is outlined. The current state of the festival-competition movement in Ukraine is highlighted, taking into account the complex present. It is noted that the process of changing the format of events is underway. Modern trends in the development of guitar practice are highlighted (remote nature of festivals and competitions, etc.). Information about the contribution of domestic artists is provided. It has been proven that the festival-competition movement helps in solving the problems of intercultural communication, exchange of experiences, emphasizing the preservation of spiritual values.

Key words: guitar, competition, remote form, festival, guitar art.

Надійшла до редакції 23.05.2023 р.